

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА
Кафедра світового господарства і міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ”

Перший проректор з науково-педагогічної роботи

Майя НІКОЛАЄВА



2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ПРАКТИКУМ З ДОСЛІДЖЕНЬ СВІТОВОГО ГОСПОДАРСТВА І
МІЖНАРОДНИХ ЕКОНОМІЧНИХ ВІДНОСИН**

Рівень вищої освіти: Другий (магістерський)

Галузь знань: 29 Міжнародні відносини

Спеціальність: 292 Міжнародні економічні відносини

Освітньо-професійна програма: Міжнародні економічні відносини

ОНУ

2023

Робоча програма навчальної дисципліни «Практикум з досліджень світового господарства і міжнародних економічних відносин» – Одеса: ОНУ, 2023. – 13 с.

Розробники: Цевух Ю.О., к.е.н., доц., доцент кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри світового господарства і міжнародних економічних відносин

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Завідувач кафедри



(Сергій ЯКУБОВСЬКИЙ)
(ім'я Прізвище)

Погоджено із гарантом ОПП



(Юлія ПІЧУГІНА)
(ім'я Прізвище)

Схвалено навчально-методичною комісією (НМК)
Факультету міжнародних відносин, політології та соціології

Протокол № 1 від “28” серпня 2023 р.

Голова НМК



(підпис)

(Олег ХОРОШИЛОВ)
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

Завідувач кафедри

(підпис)

(_____)
(ім'я Прізвище)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № ____ від. “ ____ ” _____ 20__ р.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>заочна форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 3 годин – 90 залікових модулів – 2 змістових модулів – 2 ІНДЗ* - 1	Галузь знань 29 – Міжнародні відносини (шифр і назва) Спеціальність 292 – Міжнародні економічні відносини (код і назва) Спеціалізації: - <hr/> (назва) Рівень вищої освіти: другий	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	
		<i>Семестр</i>	
		1-й	
		<i>Лекції</i>	
		8 год.	
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		22 год.	
		<i>Лабораторні</i>	
		-	
		<i>Самостійна робота</i>	
		60 год.	
		у т.ч. ІНДЗ*: - 20 год.	
Форма підсумкового контролю: залік			

* – за наявності

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета дисципліни: формування у майбутніх магістрів системи спеціальних знань з проблем розвитку та сучасного стану міжнародних економічних відносин на основі вивчення закономірностей взаємодії національних економік та міжнародних економічних організацій у сферах міжнародного обміну товарами, руху факторів виробництва та формування міжнародної економічної політики держав в сучасних умовах глобалізації.

Завдання: вивчити сутність міжнародної економічної системи та закономірностей її розвитку; вивчити методи аналізу політико-правового, економічного, соціально-культурного середовища та інфраструктури світового господарства; набути знання про регулювання міжнародних економічних відносин; набути вміння використовувати отримані знання у практичній зовнішньоекономічній діяльності країн; оволодіти знаннями про закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну; дослідити крос-культурні особливості суб'єктів міжнародних економічних відносин; навчитися презентувати результати власних досліджень на основі отриманих знань з міжнародних економічних відносин.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів наступних **компетентностей**:

Інтегральна компетентність: здатність виявляти та розв'язувати складні задачі і проблеми, генерувати нові ідеї у сфері міжнародних економічних відносин та/або під час навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

а) загальних (ЗК):

ЗК 3. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел

ЗК 5. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

б) спеціальних (фахових):

СК 5. Здатність застосовувати кумулятивні знання, науково-технологічні досягнення, інформаційні технології для досягнення сутності феномену нової економіки, виявлення закономірностей та тенденцій новітнього розвитку світового господарства.

СК 8. Здатність прогнозувати тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.

СК 9. Здатність до самонавчання, підтримки належного рівня знань, готовність до опанування знань нового рівня, підвищення своєї фаховості та рівня кваліфікації.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 3. Систематизувати, синтезувати й упорядковувати отриману інформацію, ідентифікувати проблеми, формулювати висновки і розробляти рекомендації, використовуючи ефективні підходи та технології, спеціалізоване програмне забезпечення з метою розв'язання складних задач практичних проблем з урахуванням крос-культурних особливостей суб'єктів міжнародних

економічних відносин.

ПРН 5. Оцінювати ступінь складності завдань при плануванні діяльності та опрацюванні її результатів.

ПРН 10. Розуміти закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну.

ПРН 13. Ідентифікувати зміни кон'юнктури ринків під дією невизначених факторів, здійснювати їх компаративний аналіз, критично оцінювати наслідки продукованих ідей та прийнятих рішень з метою прогнозування тенденції розвитку глобальних ринків.

ПРН 14. Презентувати результати власних досліджень шляхом підготовки наукових публікацій і апробацій на наукових заходах.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати: сутність і структуру світового господарства; особливості формування і удосконалення сучасних МЄВ; основні причини та вектори інтеграційних процесів у світі; особливості міжнародної економічної політики країн; закономірності та тенденції розвитку світового господарства і феномену нової економіки з урахуванням процесів інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну; крос-культурні особливості суб'єктів міжнародних економічних відносин.

вміти: аналізувати міжнародну економічну інформацію для прийняття практичних рішень; аналізувати основні форми міжнародних економічних відносин, їх якісні та кількісні показники (структуру, динаміку тощо); розробляти практичні рекомендації щодо удосконалення міжнародних економічних зв'язків; аналізувати сучасні тенденції розвитку світового господарства та їх позитивні і негативні сторони; презентувати результати власних досліджень на основі отриманих знань з міжнародних економічних відносин.

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Закономірності та тенденції розвитку світового господарства у сучасних умовах

Тема 1. Світове господарство та особливості його розвитку

Світове господарство (СГ): сутність, елементи і суб'єкти, чинники розвитку. Міжнародна господарча взаємодія. Якісний і кількісний аспекти розвитку СГ. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.

Тема 2. Принципи систематизації країн світу

Обумовленість систематизації країн світу нерівномірністю соціально-економічного розвитку. Типологізація країн – суб'єктів світового господарства. Регіональний принцип групування і головні регіональні групи країн світу. Оцінка ступеню економічного розвитку країн. Моделі економічного розвитку країн.

Провідне значення економічно розвинених країн. Країни, що розвиваються: поняття, загальні ознаки та місце у світовій економіці.

Тема 3. Тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юктурних змін.

Дослідження кон'юктури ринку в різних економічних школах: маржиналізм (Менгер, Ф. Фон Візер); неокласична школи (А. Маршалл, Л. Вальрас); школа Німеччини (Ф. Лассаль, А. Вагнер, П. Момберт); американської школи (У.К. Мітчелл, Р.Б. Прескотт). Дослідження кон'юктури ринку у працях сучасних вітчизняних учених. Кон'юктура галузевого, фінансового, товарного ринків. Міжнародний ринок праці як об'єкт кон'юктурного дослідження. Етапи кон'юктурного дослідження. Практичне значення кон'юктурного дослідження ринків.

Змістовий модуль 2. Інституційні засади розвитку світового господарства в умовах глобалізації

Тема 4. Аналіз економічної єдності світу.

Формування економічної єдності світу. Поглиблення інтернаціоналізації СГ. Глобалізація економічного розвитку і роль МЕВ у налагодженні зв'язків національних економік із світовим господарством, формування елементів глобальної економіки. Світова економічна рівновага, механізм її регулювання. Рушійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми.

Тема 5. Глобальні проблеми світового господарства.

Глобальні проблеми СГ і МЕВ. Міжнародні економічні аспекти вирішення екологічних проблем. Шляхи вирішення глобалізації продовольчої проблеми. Глобальна енергетична проблема. Міжнародний тероризм у контексті безпеки світової спільноти. Координати міжнародної економічної політики.

Глобальна проблема війни і миру в сучасних умовах. Національна безпека і оборона України в контексті російської агресії. Геополітичні аспекти і можливості розв'язання військового конфлікту між РФ та Україною.

Тема 6. Основні форми міжнародних економічних відносин.

Закономірності розвитку світового господарства. Основні форми міжнародних економічних відносин: міжнародна торгівля, міжнародний рух капіталу, міжнародна міграція робочої сили, міжнародний трансфер технологій, міжнародні валютні відносини. Специфічні закономірності розвитку форм прояву МЕВ на сучасному етапі. Сутність і структура середовища МЕВ. Процеси інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну у світі.

Тема 7. Особливості крос-культурної взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин

Принципи крос-культурної комунікації. Крос-культурна комунікація як необхідний навичок фахівця з міжнародних економічних відносин. Крос-культурний менеджмент міжнародних корпорацій. Порівняльний аналіз принципів

ділової комунікації в різних країнах світу. Дослідження культурних особливостей різних країн з урахуванням закономірностей та тенденцій розвитку світового господарства і феномену нової економіки.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	Усього го	у тому числі				Усього го	у тому числі			
		л	п/с	лаб	ср		л	п/с	лаб	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Закономірності та тенденції розвитку світового господарства у сучасних умовах										
Тема 1. Світове господарство та особливості його розвитку	8	2	2		4					
Тема 2. Принципи систематизації країн світу	8	2	2		4					
Тема 3. Тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.	12	2	2		8					
Разом за змістовим модулем 1	28	6	6		16					
Змістовий модуль 2. Інституційні засади розвитку світового господарства в умовах глобалізації										
Тема 4. Аналіз економічної єдності світу	8	2	2		4					
Тема 5. Глобальні проблеми світового господарства	12		4		8					
Тема 6. Основні форми міжнародних економічних відносин	8		4		4					
Тема 7. Особливості крос-культурної взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин	14		6		8					
Разом за змістовим модулем 2	42	2	16		24					
ІНДЗ	20				20					
Всього годин	90	8	22		60					

5. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Світове господарство та особливості його розвитку	2
2	Принципи систематизації країн світу	2
3	Тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.	2
4	Аналіз економічної єдності світу	2
5	Глобальні проблеми світового господарства	4
6	Основні форми міжнародних економічних відносин	4
7	Особливості крос-культурної взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин	6
	Разом	22

7. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми / види завдань	Кількість годин
1	Сучасні фактори розвитку світового господарства і МЕВ [1]	4
2	Вивчення джерел інформації щодо розвитку світової економіки та принципів систематизації країн світу [1]	4
3	Глобалізація світового господарства на сучасному етапі [1]	8
4	Аналіз економічної єдності світу в сучасних умовах [1]	4
5	Аналіз наслідків та шляхи вирішення проблем світового господарства [1] [2]. Рекомендовані теми есе: 1) Шляхи вирішення глобальних проблем СГ і МЕВ. 2) Національна безпека і оборона України в контексті російської агресії. 3) Геополітичні аспекти і можливості розв'язання військового конфлікту між РФ та Україною.	8
6	Огляд основних форм міжнародних економічних відносин [2]. Рекомендовані теми доповідей: 1) Розвиток основних форм міжнародних економічних відносин 2) Міжнародна міграція робочої сили як форма МЕВ. 3) Процеси інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну у світі.	4
7	Практичне значення крос-культурної взаємодії суб'єктів міжнародних економічних відносин [2]. Рекомендовані теми доповідей: 1) Принципи крос-культурної комунікації. 2) Крос-культурний менеджмент міжнародних корпорацій. 3) Дослідження культурних особливостей різних країн.	8
8	Виконання ІНДЗ [3]. Тема ІНДЗ: Економічний розвиток та інтеграція (країни)* до СГ і МЕВ. * студент обирає одну країну для дослідження.	20

Разом	60
-------	----

- [1] – підготовка до лекцій та практичних занять;
- [2] – підготовка доповіді, написання есе;
- [3] – аналіз джерел, збір інформації та виконання ІНДЗ.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання

На основі необхідних вихідних даних, студенти самостійно проводять аналіз необхідності і значення інтеграції країни до СГ і МЕВ, для чого вони об'єднуються у команді по 2-3 осіб. Для обраної країни студенти повинні дослідити у роботі: передумови входження країни до світового економічного простору, до якої групи належить країна (типологізація країн); трансформацію структури її зовнішньої торгівлі; конкурентні переваги країни на світовій арені; роль крос-культурної взаємодії країни у міжнародних економічних відносинах; участь країни у вирішенні глобальних проблем світового господарства. Окрім професійних навичок, таке завдання дозволить студентам навчитися бачити різні точки зору та працювати в команді.

Виконане завдання оформляється за технічними вимогами курсової роботи, обсяг завдання – від 10 до 15 сторінок. Оцінка за завдання виставляється під час його захисту студентом, який проводиться на практичних заняттях або в часи консультацій викладача на кафедрі у разі порушень строків виконання.

9. Методи навчання

Вивчення дисципліни відбувається з використанням таких методів навчання:

- 1) словесні методи у формі бесіди, дискусії;
- 2) наочні методи у формі спостереження за зміною економічних показників; ілюстрація причинно-наслідкових зв'язків за допомогою графіків, діаграм;
- 3) практичні методи – розгляд практичних ситуацій, виконання індивідуального завдання.

10. Форми контролю і методи оцінювання

Форма контролю: залік.

Методи поточного контролю: поточне оцінювання усних відповідей та письмових завдань, завдань, що виносяться на самостійне опрацювання, написання есе, виконання індивідуального навчально-дослідного завдання

11. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточний контроль							ІНДЗ	Фінальна оцінка
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				30	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7		
10	10	10	10	10	10	10		

Шкала оцінювання: національна та ECTS

	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
--	-------------	-------------------------------

Сума балів за всі види навчальної діяльності		для заліку
90 – 100	A	зараховано
85-89	B	
75-84	C	
70-74	D	
60-69	E	
35-59	FX	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12. Питання для підсумкового контролю

1. Дайте визначення поняттю «світове господарство»
2. Назвіть елементи, суб'єкти, фактори розвитку світового господарства
3. Що таке міжнародна господарча взаємодія?
4. Охарактеризуйте якісний і кількісний аспекти розвитку СГ.
5. Головні тенденції формування СГ, рівні і цикли його розвитку.
6. Охарактеризуйте нерівномірність соціально-економічного розвитку країн світу.
7. Які є типи країн як суб'єктів світового господарства.
8. Які є основні моделі економічного розвитку країн?
9. Охарактеризуйте значення економічно розвинених країн у розвитку світового господарства.
10. Дайте характеристику поняття, загальні ознаки та місце у світовій економіці країн, що розвиваються.
11. Які є основні елементи соціально-економічної структури країни?
12. В чому сутність проблеми економічної відсталості і неокolonіальної залежності країн, що розвиваються?
13. Які основні постулати нового міжнародного економічного порядку (НМЕП)?
14. Назвіть нові індустріальні країни.
15. Країни з перехідною економікою: вихідні умови формування, моделі розвитку.
16. Назвіть національні, міжнародні і світові валютні системи, їх сутність, елементи.
17. Охарактеризуйте рушійні сили й особливості сучасної економічної глобалізації, її головні форми.
18. В чому полягають економічні аспекти вирішення екологічних проблем?
19. Назвіть шляхи вирішення глобалізації продовольчої проблеми?
20. Назвіть сутність глобальної енергетичної проблеми.
21. Охарактеризуйте сутність проблеми міжнародного тероризму у контексті безпеки світової спільноти.
22. Що являє собою глобальна проблема війни і миру в сучасних умовах?
23. Охарактеризуйте національну безпеку і оборону України в контексті російської агресії.
24. Які існують геополітичні аспекти і можливості розв'язання військового

конфлікту між РФ та Україною?

25. Які основні закономірності розвитку світового господарства?
26. Назвіть основні форми міжнародних економічних відносин.
27. Охарактеризуйте міжнародну торгівлю як форму МЄВ
28. Міжнародний рух капіталу як форма МЄВ
29. Міжнародна міграція робочої сили як форма МЄВ
30. Міжнародний трансфер технологій як форма МЄВ
31. Сутність і структура середовища МЄВ.
32. Яким чином проходять процеси інтелектуалізації, інформатизації та науково-технологічного обміну у світі?
33. Крос-культурна комунікація як необхідний навичок фахівця з міжнародних економічних відносин.
34. Яким чином відбувається Крос-культурний менеджмент міжнародних корпорацій?
35. Проведіть порівняльний аналіз принципів ділової комунікації в різних країнах світу.
36. Які існують дослідження культурних особливостей різних країн з урахуванням закономірностей та тенденцій розвитку світового господарства ?
37. Чим обумовлена систематизація країн світу ?
38. Оцінка ступеню економічного розвитку країн.
39. Тенденції розвитку міжнародних ринків з урахуванням кон'юнктурних змін.
40. Опишіть кон'юнктуру ринків в різних економічних школах.
41. Кон'юнктура галузевого, фінансового, товарного ринків.
42. Опишіть кон'юнктуру фінансового ринку.
43. Міжнародний ринок праці як об'єкт кон'юнктурного дослідження.
44. У чому практичне значення кон'юнктурного дослідження ринків?

13. Навчально-методичне забезпечення

Робоча програма навчальної дисципліни, силабус.

Практикум з досліджень світового господарства і міжнародних економічних відносин [Електронне видання]: електронні методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», галузі знань 29 – «Міжнародні відносини. Укладач: Ю. О. Цевух. Одеса, 2023. – 24 с.

Матеріали, розміщені на платформі Google Classroom.

14. Рекомендована література

Основна

1. Березняк Н. В. Методичні підходи до побудови моделі кон'юнктурного дослідження, проведення аналізу і прогнозу ринкової кон'юнктури / *Наука, технології, інновації*. – науковий журнал - 2017, №1. – с. 39-45. URL: https://nti.ukrintei.ua/wp-content/uploads/2018/05/2017-1_stat5_UA_povn.pdf (дата звернення 21.08.2023р.)

2. Міжнародні економічні відносини: навчально-методичний комплекс з дисципліни: навчальний посібник для студентів першого (бакалаврського) рівня спеціальності 073 «Менеджмент» / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: В.В. Дергачова, К.О. Кузнєцова, І.М. Манаєнко. – Електронні текстові дані. – Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. – 126 с. (4,5 д.а.). Режим доступу: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/34767/1/MEV_NMK.pdf (дата звернення 31.08.2023р.)
3. Кібік О. М. Міжнародна економіка: навчально-методичний посібник / О. М. Кібік, К. С. Нестерова, Ю. В. Хаймінова. - Одеса : НУ "ОЮА", 2020. - 85 с.
4. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / Колектив авторів; за редакцією С.О. Якубовського, Ю.О. Ніколаєва. – Одеса: «Одеський національний університет імені І.І. Мечникова», 2015. – 305 с.
5. Козак Ю.Г. Міжнародні економічні відносини. Навч. посібник. – Одеса-«ТОВ.ПЛУТОН» , 2016. – 352 с.
6. Міжнародні економічні відносини: практикум . навч. посіб. для студ. галузі знань 0305 «Економіка та підприємництво» напряму підготовки 6.030503 «Міжнародна економіка» / В.В. Дергачова, О. М. Згуровський, І.М. Манаєнко; КПІ ім. Ігоря Сікорського. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. – 80 с. – URLhttps://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/23063/1/mizhnarodni_ekonom_vidnosy_nu.pdf(дата звернення 21.08.2023р.)
7. Міжнародні економічні відносини: підручник / За редакцією А. П. Голікова, О. А. Довгаль. – Х. : ХНУ імені В. Н. Каразіна, 2014. – 602 с.
8. Цевух Ю.О. Якубовський С.О. Міжнародна міграція робочої сили як чинник економічного розвитку країн: монографія. Одеса: Одес.нац.ун-т імені І.І. Мечникова. 2017 – 235 с.
9. Практикум з досліджень світового господарства і міжнародних економічних відносин [Електронне видання]: електронні методичні рекомендації для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Міжнародні економічні відносини» спеціальності 292 «Міжнародні економічні відносини», галузі знань 29 – «Міжнародні відносини. Укладач: Ю. О. Цевух. Одеса, 2023. – 24 с.
10. Transformation of international economic relations: modern challenges, risks, opportunities and prospects. Collective monograph edited by M. Bezpartochnyi. ISMA University. Riga (Latvia) 2017. 197p. URL: https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib/13759/1/Coll_mon_IER_print_III%20%282%29.PDF (дата звернення 21.08.2023р.)

Додаткова

1. Алексеєвська Г. С. Вплив епідемій на економічний розвиток країн. Соціально-економічний та політичний розвиток в умовах європейської інтеграції: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції ОНУ ім. Мечникова. Одеса. 2021. С.55-56
2. Міжнародні економічні відносини: підручник / А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник, Л.П. Кудирко та ін. ; за заг. ред. А.А. Мазаракі, Т.М. Мельник. – Київ : Київ. нац.

торг.-екон. ун-т, 2017. – 612 с.

3. Шергіна Л. А., Бурма Ю.В. Вплив міграції людських ресурсів на економічний розвиток країн. *Економічні студії – науковий журнал Львівської економічної фундації*. 2018 р. №1 (19) . – С. 88-92.
4. EU migration and asylum policy. European Council. <https://www.consilium.europa.eu/en/policies/eu-migration-policy/> (accessed 25.08.2023)
5. Migration and Development Brief 38. *World Bank Group*. 2023. URL: <https://www.knomad.org/publication/migration-and-development-brief-38> (accessed: 10.08.2023)
6. Yakubovskiy S. O., Lomachynska I. A., Hriaznova V. V. North American insurance markets: features and experience for Ukraine. *Вісник Одеського національного університету. Економіка*. 2019. Том 24, вип. 1 (74). - С. 12-17
7. Yakubovskiy S., Kyrychenko M. Role of Blockchain Technology in the Development of Global Information Technology and Fintech Markets in the Conditions of Globalization. *Вісник Маріупольського державного університету, серія: економіка*, 2018, вип 15. - С. 126-132.

15. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Бібліотека імені В.Вернадського. Режим доступу: <http://www.nbu.gov.ua> (дата звернення: 30.08.2023)
2. Державна служба статистики України. *Статистична інформація*. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua/ukr/> (дата звернення: 30.08.2023).
3. Національний банк України. URL: www.bank.gov.ua (дата звернення: 01.08.2023).
4. Наукова бібліотека Одеського національного університету імені І.І. Мечникова
Режим доступу: <http://lib.onu.edu.ua> (дата звернення: 30.08.2023)
5. European Central Bank (2023) URL : https://www.ecb.europa.eu/stats/ecb_statistics/html/index.en.html. (дата звернення: 30.08.2023)
6. The World Bank. *The World Bank Open Data*. URL: <https://data.worldbank.org/indicator> (дата звернення: 01.08.2023).
7. Trading Economics (2023) URL: <https://tradingeconomics.com/>(дата звернення: 30.08.2023)
8. Investing.com . *Stock Market Quotes & Financial News* (2023) URL: <https://www.investing.com/>(дата звернення: 30.08.2023)
9. International Monetary Fund (2023) Databases, URL: <https://www.imf.org/en/Data>. (дата звернення: 30.08.2023)